

27. 12. 2012

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Povinné pojištění proti ekologickým škodám

V roce 2008 byl přijat zákon č. [167/2008](#) Sb., o předcházení ekologické újmy a o její nápravě a o změně některých zákonů. Tento zákon upravuje povinnost předcházet vzniku ekologické újmy a povinnost vzniklou ekologickou újmu napravit, jinými slovy jedná se o odpovědnost za škodu způsobenou na životním prostředí, odpovědnost za ekologickou škodu. Protože od 1. 1. 2013 začne platit i povinnost zabezpečit si finanční zajištění k náhradě nákladů na předcházení nebo nápravu ekologické újmy, chceme vás v tomto článku seznámit se základními požadavky zákona na toto zajištění.

Odpovědnost za ekologickou újmu je v zákoně upravena jako odpovědnost objektivní, tzn. že není podstatné, zda provozovatel věděl, že újmu může způsobit. Základním předpokladem vzniku tohoto typu odpovědnosti je příčinná souvislost mezi hrozící nebo existující ekologickou újmu a činností provozovatele. Návrh zákona však upravuje výjimky, na které se nevztahuje (např. ozbrojený konflikt nebo živelná událost výjimečné a neodvratné povahy), a některé liberační důvody ve vztahu k této odpovědnosti (např. provozovatel provedl vhodná bezpečnostní opatření a k újmě došlo i přes tato opatření).

Dojde-li k ekologické újmě, za kterou provozovatel odpovídá, je povinen neprodleně provést veškerá proveditelná nápravná opatření k okamžité kontrole, omezení, odstranění nebo jinému zvládnutí znečišťujících látek nebo jiných škodlivých faktorů, jejichž cílem je omezit ekologickou újmu a nepříznivé účinky na lidské zdraví nebo předejít dalšímu rozšiřování ekologické újmy, nepříznivým účinkům na lidské zdraví nebo dalšímu zhoršení funkcí přírodních zdrojů. Náhrada nákladů je založena na zásadě „znečišťovatel platí“, tzn. že na provozovatele jsou přenášeny veškeré náklady, které se k ekologické újmě vztahují.

Povinnost zabezpečit zajištění náhrady nákladů (zajistit si finanční prostředky k náhradě nákladů na preventivní a nápravná opatření) se vztahuje na provozovatele činností uvedených v příloze č. 1 k zákonu. Patří sem např. činnosti vyžadující integrované povolení, provozování zařízení k využívání, odstraňování, sběru nebo výkupu odpadů, odběr podzemních nebo povrchových vod, vypouštění odpadních vod, nakládání s nebezpečnými chemickými látkami a chemickými přípravky, přípravky na ochranu rostlin nebo biocidními přípravky a provozování stacionárních zdrojů znečišťování ovzduší vyžadující povolení podle zvláštního zákona. Výjimky platí pro ekologickou újmu, jejíž náprava si vyžádá náklady nižší než 20 000 000 Kč, pro provozovatele registrované v Programu EMAS a pro provozovatele, kteří mají certifikovaný systém environmentálního řízení uznaný podle souboru norem ČSN EN ISO 14000. Provozovatelé mohou využít výjimky již od okamžiku, kdy zahájí činnosti

potřebné pro zaregistrování v Programu EMAS nebo pro získání certifikace systému environmentálního řízení uznávaného podle souboru norem ČSN EN ISO 14000.

Zásada „znečišťovatel platí“ vyžaduje, aby sjednané finanční zajištění bylo dostačující k úhradě nákladů na nápravu způsobené ekologické újmy, včetně nákladů na zjištění a posouzení ekologické újmy, posouzení vzniku její bezprostřední hrozby, nákladů na řízení, na provedení preventivních nebo nápravných opatření nebo jejich vymáhání od provozovatele, nákladů na sběr dat, na sledování a kontrolu nebo další náklady související s předcházením ekologické újmy nebo s její nápravou.

Zákon neuvádí konkrétní částku, na kterou má být finanční zajištění zabezpečeno, ani o jaký typ finančního zajištění se má jednat. Finanční zajištění může být zabezpečeno např. formou komerčního pojištění, pomocí smluvní nebo bankovní garance nebo vytvořením vlastního rezervního fondu.

Základními hledisky pro posuzování rozsahu finančního zajištění jsou výše možných nákladů a intenzita a závažnost vytvářeného rizika ekologické újmy. Za tímto účelem je provozovatel povinen provést hodnocení rizik jednotlivých provozních činností v rozsahu stanoveném nařízením vlády č. [295/2011](#) Sb.

Nezabezpečení potřebného zajištění má závažné právní důsledky. Vedle toho, že se provozovatel vystavuje riziku, že ponese náklady na odstranění ekologické újmy ze svých prostředků (provozovatelé nesou odpovědnost za ekologickou újmu, ať jsou pojištěny či nikoliv), může mu být uložena pokuta až do výše 1 000 000 Kč. Zákon zakazuje, aby byla vykonávána některá z činností uvedených v příloze č. 1 zákona, aniž je zabezpečeno finanční zajištění.

Mgr. Ing. Michal Bureš,
advokát

[Advokátní kancelář Hartmann, Jelínek, Fráňa a partneři, s.r.o.](#)

Sokolovská 49
186 00 Praha 8 - Karlín

Tel.: +420 225 000 400
Fax: +420 225 000 444
e-mail: recepcepha@hjf.cz

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů , judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Sdílení elektřiny v obecních projektech, změny po 1.8.2026 a zapojení bateriových úložišť](#)
- [Jak naložit s „oznámením“ přestupku soukromých osob? A je to vlastně oznámením ve smyslu zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich?](#)
- [Systémová podjatost ve správním řízení aneb požadavek na překročení nadkritické míry rizika systémové podjatosti](#)
- [Bezpečnostní systémy vlastní konstrukce v kategorii Specific: regulační požadavky a praktické aspekty](#)

- [Pacht závodu a zákaz přenechání věci třetí osobě](#)
- [Digitální důkazy z webu v soudním řízení: jak doložit, co bylo online zveřejněno?](#)
- [Nepravomocné povolení stavby a změna územního plánu](#)
- [Letiště a letecké stavby](#)
- [Nejvyšší správní soud vymezuje nové hranice zneužití práva u běžných nákladů na reklamu](#)
- [Limity dohledu nad výkonem znalecké činnosti](#)
- [Stavebníci získávají od roku 2026 silnější pozici v soudních sporech o povolení stavby](#)